

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI
TEHRON UNIVERSITETI
ALLOMA TABOTABOIIY UNIVERSITETI**

**“MARKAZIY OSIYODA LEKSIKOLOGIYA
VA LEKSIKOGRAFIYA: AN'ANALAR VA HOZIRGI
ZAMON ILMIY MAKTABLARI”**

xalqaro konferensiya

TAKLIFNOMA VA DASTURI

Ilm-fan taraqqiyoti jadal sur'atda o'sayotgan bir davrda sharq mamlakatlarida o'tgan 20-25 yil davomida katta ilmiy yangiliklar qo'lga kiritilgani ma'lum. Tashkil etilayotgan ushbu ilmiy anjuman dunyo sharqshunosligida leksikolog va leksikograflarning erishgan muvaffaqiyatlari va bu sohadagi kelajak rejalarini jahon miqyosida ko'rib chiqishda va belgilashda alohida ahamiyat kasb etadi.

***Manzil:** TDSHUning Amir Temur ko'chasi 20-uyda joylashgan binosi.*

Ro'yxatga olish 7-may kuni 9:00da boshlanadi.

KIRISH VA TABRIK SO‘ZI

Moderator: *Xolida Alimova* – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori

Tarjimon: *Nodir Nuriddinov* – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti

ZOOM havolasi: ID 757 8258 2316 PW: H28HxJ

10:00-10:15	Gulchehra Rixsiyeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti rektori, professor	
10:15-10:30	Muhammad Ali Iskandariy – Eron Islom Respublikasining O‘zbekiston Respublikasidagi Favqulodda va Muxtor elchisi	
10:30-10:45	Abbosali Vafoiy – Alloma Tabotaboiy universiteti prorektori, professor (Eron)	
10:45-11:00	Abdulmajid Iskandariy – Tehron universiteti Xalqaro aloqalar boshqarmasi bosh direktori (Eron)	
YALPI MAJLIS		
11:00-11:15	Abdurahim Mannonov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori Ma’ruza mavzusi: <i>Alisher Navoiy “Xamsa”sining konkordansi yaratilishi xususida</i>	

11:15-11:30	Azamat Ziyo – O‘zR FA Tarix instituti direktori, akademik	
11:30-11:45	Batirxan Bo‘latbek – Al-Farobiy nomidagi Qozoq milliy universiteti dotsenti, PhD (Qozog‘iston) Ma‘ruza mavzusi: <i>Проблемы лексикологии и лексикографии в казахском языке</i>	
11:45-12:00	Nasibulla Siymab – Balujiston universiteti Pashtu bo‘limi mudiri (Pokiston) Ma‘ruza mavzusi: <i>Present state of lexicography in Pashto, Baluchi, Urdu, Brahavi and Persian languages in Balochistan</i>	
12:00-12:15	Mirsodiq Is‘hoqov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori Ma‘ruza mavzusi: <i>Sug‘diy til unli tovushlarining tarixiy asoslari</i>	
Muhokama va munozara 12:30-13:00 – TUSHLIK		

1-KENGASH

ZAMONAVIY LEKSIKOLOGIK TADQIQOTLAR: DOLZARB MASALALARI VA ISTIQBOLLARI SOAT – 13:00

Moderator: Xolida Alimova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori, DSc

13:00-13:10	Simo Abbosiy–Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi, PhD (Eron) Muhammadrizo Asloniy–Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi (Eron) Kajol Almosiy – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti volontyor o‘qituvchisi (Eron) <i>Ma’ruza mavzusi:</i> نگاهیهجای نامهایازبکستاناز دیدگاهزبانی
13:10-13:20	Dinara Azimdjanova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, f.f.n. <i>Ma’ruza mavzusi:</i> Роль полуаффиксации в формировании компьютерной лексики персидского языка (на материале компьютерной лексики, утвержденной Академией языка и литературы)
13:20-13:30	Sezgin Demir – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, Dr. (Turkiya) <i>Ma’ruza mavzusi:</i> Dinamik Bir Beceri Alanı Olarak Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil Bilgisi
13:30-13:40	Nilufar Xodjayeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, PhD <i>Ma’ruza mavzusi:</i> Hindiydan o‘zbekchaga badiiy tarjimada “ayol” konseptining leksik-semantik xususiyatlari
13:40-13:50	Umida Mavlyanova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, PhD <i>Ma’ruza mavzusi:</i> Xitoy tilidagi omonimiya masalasi Kuraisi lug‘atida
13:50-14:00	Nilufar Abdullayeva – Toshkent Perfect universiteti dotsenti, PhD <i>Ma’ruza mavzusi:</i> Ona tili darslarida o‘quvchilarda lingvis-tik kompetensiyalarni shakllantirishga innovatsion yondashuv
14:00-14:10	Dilafruz Xidoyatova –Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti dotsenti, PhD <i>Ma’ruza mavzusi:</i> Views of Eastern thinkers on interactive

	<i>education and its principles</i>
14:10-14:20	Mahfuzullo Rahmonov – Farg‘ona davlat universiteti dotsenti, f.f.n. <i>Ma’ruza mavzusi: So‘z – zar, so‘zlovchi – zargar.</i>
14:20-14:30	Zubayda Nurmatova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti tayanch doktoranti <i>Ma’ruza mavzusi: Hindiy tilidagi affiksatsiya usulida yasalgan omonimlarning leksik tahlili</i>
14:30-14:40	Nafisa Yusupova – Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti katta o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: Harbiy bilim yurti kursantlariga til o‘qitishda lingvodidaktik va metodologik yondashuvlar</i>
14:40-14:50	Zafar Normatov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: Pashtu tilida tartib sonning gapdagi grammatik vazifalari tahlili</i>
14:50-15:00	Luiza Fatkulina – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: Положительные и отрицательные аспекты преподавания японского языка носителями (на примере японского языка)</i>
15:00-15:10	Eleonora Zamaleyeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti tayanch doktoranti <i>Ma’ruza mavzusi: Проблема исследования наречия в языке науто</i>
15:10-15:20	Vazira Hamidova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti tayanch doktoranti <i>Ma’ruza mavzusi: Fors tilidagi hisob so‘zlarga oid leksemalarning tematik tasnifiga doir</i>
15:20-15:30	Xusnidaxon Oripova – O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: Leksikologik tadqiqotlar: dolzarb masalalari va istiqbollari</i>
15:30-15:40	Gavharoy Yormatova – FarDU akademik litseyi o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: A lexicological examination of tolerance: a linguistic and cultural exploration</i>
15:40-15:50	Abdumannon Hasanov – O‘zR FA O‘zbek tili, adabiyoti va folklori instituti katta ilmiy xodimi <i>Ma’ruza mavzusi: O‘zbek tili leksikasining so‘nggi yuz</i>

	<i>yillikdagi o'zgarishlari haqida</i>
15:50-16:00	Dilorom Saidoripova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Fors tilidagi دل [del] va سر [sar] leksemlarining nominativ va kontekstual ma'nolari</i>
16:00-16:10	Aytjamol Yunusova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: O'zbek va hindiy tillaridagi sinonimlarning qiyosiy tahlili</i>
16:10-16:20	Mo'tabar Ismatullayeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Hindiston-O'zbekiston ommaviy avborot vositalarida o'zlashmalarning leksik-semantik tasnifi</i>
16:20-16:30	Shahlo Alimbayeva – Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Linguistic competences in students of higher educational institutions</i>
16:30-16:40	Dilrabo Tilavova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Tarjimalarda olamning lisoniy manzarasini ifodalash usullari</i>
16:40-16:50	Dilfuza Qurbonboyeva – Jizzax davlat pedagogika universiteti stajyor-o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Artificial intelligence in teaching intercultural communication to foreign language teachers</i>
16:50-17:00	Dildora Baxodirova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Translation of Turkic poetry and sayings in Russian literary schools</i>
17:00-17:10	Uktamjon Ortikov – Toshkent davlat texnika universiteti Qo'qon filiali o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: The impact of foreign language teaching on the lexicology of local languages</i>
17:10-17:20	Surayyo Tojimurodova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti magistranti <i>Ma'ruza mavzusi: Hindiy tilidagi juft so'zlardan yasalgan frazeologik birliklar tahlili</i>

2-KENGASH

MUMTOZ ASARLARGA OID LEKSIKOLOGIK TADQIQOTLAR SOAT – 13:00

Moderator: Nodir Nuriddinov –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, PhD

13:00-13:10	Fotima Hoji Akbariy – Kavsar universiteti dotsenti (Eron) Ja'far Nekounam – Qum universiteti professori (Eron) <i>Ma'ruza mavzusi: The use of Babylonian words in the vocabulary of the Qur'an</i>
13:10-13:20	Gavhar Rahmatova –Oriental Universiteti prorektori v.b. <i>Ma'ruza mavzusi: Turkiy xalqlar og'zaki ijodida hayvon nomlari bilan bog'liq ramzlar ("Devonu lug'ati-t-turk" asari misolida)</i>
13:20-13:30	Nasrin Faghih – Al-Zahro universiteti dotsenti, PhD (Eron) <i>Ma'ruza mavzusi: واژه های گروه فعلی در سبک عراقی (مطالعه موردی آثار سعدی)</i>
13:30-13:40	Axlaq Ahan – Javohirla'l Neru universiteti professori (Hindiston) <i>Ma'ruza mavzusi: Influence of the West on Eastern literature</i>
13:40-13:50	Najmeh Dorri – Tarbiyat-e Modarres universiteti kafedra mudiri, professor (Eron) Fotima Jabbariy –Tarbiyat-e Modarres universiteti magistranti (Eron) <i>Ma'ruza mavzusi: Optimizing Persian Language Education through Folk Literature: A Case Study of Proverbs and Storytelling</i>
13:50-14:00	Fotima Hoji Akbariy – Kavsar universiteti dotsenti (Eron) <i>Ma'ruza mavzusi: بازتاب کلمات فارسی در واژگان دخیل قرآن</i>
14:00-14:10	Muxtor Amonov – Farg'ona davlat universiteti dotsenti, PhD <i>Ma'ruza mavzusi: "Boburnoma"dagi arabcha izofali birikmalar xususida</i>
14:10-14:20	Tair Akimov –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o'qituvchisi, PhD <i>Ma'ruza mavzusi: Xitoy va fors tillaridagi iboralarning qiyosiy tahlili</i>

14:20-14:30	O'tkir Umarov – O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti katta o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Eron xalq ertaklari: fors folklorshunosligida “افسانه” (“Ertak”) so'zi va undagi sinonimlarning qo'llanilishi</i>
14:30-14:40	Muxtor Amonov – Farg'ona davlat universiteti dotsenti, PhD Olimjon Turdaliyev – Farg'ona davlat universiteti tayanch doktoranti <i>Ma'ruza mavzusi: “Guliston” asarida qo'shma fe'llarning distant holatda qo'llanilishi</i>
14:40-14:50	Bibinur Medesheva –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti tayanch doktoranti <i>Ma'ruza mavzusi: Badiiy asar tahlilida sistem-funksional yondashuvning ahamiyati</i>
14:50-15:00	Aziza Nishanbayeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi:Alisher Navoiy “Xamsa”sida uchraydigan sinonim forsiy affiksoylar bilan yasalgan leksemalar</i>
15:00-15:10	Saida Sultanxodjayeva –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Sa'diy Sheroziyning “Guliston” asarida frazemalarning uslubiy xususiyatlari</i>
3-KENGASH	
SHARQ MAMLAKATLARIDA TIL SIYOSATI VA TERMINOLOGIYA MASALALARI	
SOAT – 13:00	
Moderator: Dinara Azimdjanova –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, f.f.n.	
13:00-13:10	Avazbek Vaxidov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti prorektori, dotsent, f.f.n. <i>Ma'ruza mavzusi: Markaziy Osiyoda tasavvuf terminologiyasining shakllanishi va taraqqiyoti</i>
13:10-13:20	Hulkar Mirzaxmedova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, DSc <i>Ma'ruza mavzusi: Eronning “Fors tili va adabiyoti” akademiyalari faoliyati davomida yasalgan terminlar va til siyosati</i>
13:20-13:30	Hulkar Turdiyeva –Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti dotsenti, PhD

	Azizah Des Derivanti – Indoneziya Milliy universiteti o‘qituvchisi (Indoneziya) <i>Ma’ruza mavzusi: Persian influence in Indonesia</i>
13:30-13:40	Muhabbat Xabibova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: Fors tilida iqtisodiy atamalarning ifodalaniishi (gazeta matnlari asosida)</i>
13:40-13:50	Elburs Satsayev – Shimoliy Osetiya gumanitar va ijtimoiy tadqiqotlar instituti <i>Ma’ruza mavzusi: К вопросу диалектного деления иранских языков</i>
13:50-14:00	Aziza Yormatova – O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi:Kompyuter lingvistikasi: muammo va yechimlar</i>
14:00-14:10	Nozima Xodiyeva –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: So‘nggi yillardagi fors tilidagi neologizmlarning yechim va muammolari</i>
14:10-14:20	Ozoda Qurbonova –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti magistranti <i>Ma’ruza mavzusi: Hindiy tilidagi qishloq xo‘jaligiga oid terminlarning ifodalanishi (gazeta matnlarida qo‘llanilgan qishloq xo‘jaligiga oid terminlar misolida)</i>
14:20-14:30	Mahfuza Mirzamurodova –Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti magistranti <i>Ma’ruza mavzusi: Hindiy tilidagi gazeta matnlarida qo‘llanilgan diplomatik terminlarning lingvistik xususiyatlari</i>
14:30-14:40	Oybek Yakubov – Yunus Rajabiy nomidagi O‘zbek milliy musiqa san’ati instituti o‘qituvchisi <i>Ma’ruza mavzusi: Musiqiy terminlarni klassifikatsiyalashda maqomning o‘rni</i>
4-KENGASH	
O‘RTA ASRLAR SHARQ LUG‘ATCHILIGI	
SOAT – 13:00	
Moderator: Xilola Uktamova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi, PhD	
13:00-13:10	Botir Jafarov – Namangan davlat universiteti professori, f.f.d.

	Ma'ruza mavzusi: <i>“Tarjumon Turkiy” – turkiy xalqlar yozma obidasi</i>
13:10-13:20	Xolida Alimova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori, DSc Ma'ruza mavzusi: <i>Mirzo Mehdixonning “Maboni-ul-lug‘at” asari va uning turkologiyadagi o‘rni</i>
13:20-13:30	Abdurasul Yaxshiboyev – Islom sivilizatsiyasi markazi kichik ilmiy xodimi Ma'ruza mavzusi: <i>“Sab‘at-ul-abhur” – arab filologiyasining lug‘atchilik tajribalarini umumlashtirishda muhim manba</i>
13:30-13:40	Rixsitilla Alimuxamedov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, DSc Ma'ruza mavzusi: <i>“Nisobi Qutbiya” – turkcha-forscha nazmiy lug‘at</i>
13:40-13:50	Xislatxon Maxamadaliyev – O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti dotsenti, f.f.n. Ma'ruza mavzusi: <i>Forsiy izohli lug‘atlardagi turkiy deb ta’kidlangan leksik birliklar (“G‘iyos-ul-lug‘at” misolida)</i>
13:50-14:00	Nodir Nuriddinov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, PhD Ma'ruza mavzusi: <i>“Bahjat ul-lug‘at” – Alisher Navoiy asarlariga oid muhim leksikografik manba</i>
14:00-14:10	Mahbuba Tojiboyeva – Muqimiy nomidagi Qo‘qon davlat pedagogika instituti dotsenti, f.f.n. Alisher G‘oziyev – Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti katta o‘qituvchisi Ma'ruza mavzusi: <i>“Lo‘g‘at-e cheg‘atoyi be forsi” so‘zligidagi omonimlar masalasi</i>
14:10-14:20	Xilola Uktamova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o‘qituvchisi, PhD Ma'ruza mavzusi: <i>Hindistonda yaratilgan dariy tili grammatikasiga oid izohli lug‘atlar</i>
14:20-14:30	Surayyo G‘afurova – Farg‘ona davlat universiteti katta o‘qituvchisi, PhD Ma'ruza mavzusi: <i>“Tavorixi guzida – Nusratnoma” asarini o‘rganish yuzasidan xorijda va O‘zbekiston olib borilgan tadqiqotlar</i>
14:30-14:40	Zarina Nurillayeva – Samarqand davlat universiteti o‘qituvchisi

	<i>Ma'ruza mavzusi: "Burhon-e qot'e" lug'atida "vajhi tasmiya" masalasi</i>
5-KENGASH	
HOZIRGI ZAMON LUG'ATCHILIGI: YUTUQLAR VA MUAMMOLAR SOAT – 13:00	
Moderator: O'g'iljon Abduvaliyeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o'qituvchisi, PhD	
13:00-13:10	Ujval Jana – Dehli universiteti professori <i>Ma'ruza mavzusi: Lexicography in multilingual context: An Indian experience</i>
13:10-13:20	Shorustam Shomusarov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori, f.f.d. <i>Ma'ruza mavzusi: Zamonaviy arabcha lug'atlar (1974-yildan – h.v.)</i>
13:20-13:30	Azamat Atayev – Toshkent amaliy fanlar universiteti dotsenti, PhD <i>Ma'ruza mavzusi: Xorazm adabiy muhitida Mahmud az-Zamaxshariy asarlarining o'rni</i>
13:30-13:40	Xayrulla Hamidov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori v.b., DSc <i>Ma'ruza mavzusi: Yangi "O'zbekcha-turkcha lug'at": yutuqlar va muammolar</i>
13:40-13:50	Feruza Manukyan – International School of Finance Technology and Science instituti katta ilmiy xodimi, PhD <i>Ma'ruza mavzusi: Ko'p tilli turkiy lug'atlar</i>
13:50-14:00	Behzod Djafarov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti katta o'qituvchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Fors tiliga oid lug'atlar tuzishda zamonaviy yondashuvlar</i>
14:00-14:10	Zarina Barnoyeva – Buxoro davlat universiteti stajyor-tadqiqotchisi <i>Ma'ruza mavzusi: Jahon leksikografiyasida lug'atshunoslikning o'rganilishi va boshlang'ich sinflar lug'atlarining o'rni</i>
14:10-14:20	Sitora Ashurova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti tayanch doktoranti <i>Ma'ruza mavzusi: History and stages of development of lexicography in different nations</i>
Muhokama va munozara	
Konferensiya bo'yicha yakunlovchi so'z	

